

Ekitabo kya Danyeri - Ennamba amakumi abiri mu emu

Mu mpima

Jeff Pippenger

2023-12-16

Tuli mu kuyitamu Isaaya essuula amakumi abiri mu musanvu, kubanga liteeka ensengeka y'okutegeera ssuula ezigoberera ez'omu Isaaya. Ezo ssuula ezigoberera zitegeeza nti emvura ey'oluvannyuma ye nkola entuufu ey'omu Bayibuli. Enkola eno, bwe emanyiddwa era ne ekozesebwa, eyoleka obubaka bw'obunnabbi, obwo bwe bukkirizibwa buzaala obumanyirivu obugenderanira nabwo.

Ku Sebutemba 11, 2001, oluyimba olugenda okuyimbirwa abo abaali abantu b'endagaano ya Katonda, abo be Abadiventisti b'Olunaku Ol'omusanvu, nti balekebwa ku mabbali ng'abantu ba Katonda, kubanga tebaaleese bibala Katonda bye yagenderera ennimiro ye y'emizabbibu okuzala. Oluyimba luno lwabadde lusinziira ku ndagaano, nga kiragibwa mu kifaananyi ky'ennimiro y'emizabbibu Katonda gye yasimba era ne mu kugaana kwabwe ejjinja ery'okwazisa mu 1863. Baafuuka Lawodikiya mu 1856, era okumala emyaka musanvu, oba 'emirundi musanvu', oba ennaku enkumi bbiri mu bikumi bitaano mu amakumi abiri, Katonda yanoonya okuyingira, naye ne bamuggalaako oluggi mu 1863.

Okuva nga 11 Settemba 2001, babadde basibibwa mu miwumbo nga baategekeddwa okumetulibwa ddala okuva mu kamwa ke mu kiseera ky'etteeka erya Sande. Obubaka obuyimbirwa eri Ab'Adiventisiti kuva nga 11 Settemba 2001 bwe buba obwa Lawodikiya, era bwe buba obubaka bw'ennimiro y'emizabbibu obulimu ejjinja ery'okuseerera erimenya bonna abagaana 'okulaba' n' 'okugeza' ejjinja ery'omuwendo omukulu. Okusubiza eri Aba Lawodikiya mu kyawandiikibwa kya Isaaya kwe kugamba nti Adiventisiti yenna alondawo okukkiriza okulabula kuno okw'enkomerero, akyali n'obudde 'okukwata ku' 'maanyi' ga Kristo, 'nti' 'akole emirembe ne' Kristo, kubanga Kristo akyetegefu 'okukola emirembe naye'. Naye mu 'kukoowoola okw'ettumbi ly'ekiro', nga tekunnaba kutuuka tteeka erya Sande erijja mangu, omukisa ogwo gunaabera guwedde bulijjo.

Mu bbanga ly'ebiseera eryatandika ku September 11, 2001, Katonda yasubiza okufuula abo "abaali mu biseera ebyayita si bantu," "ng'omuzi okuva mu ttaka erikalu," "okutera emizi" "okubunikira n'okumera ebimuli, ne kujjuzza amaaso g'ensi ebibala." Ekireeta omuzi gwa Yese okubunikira n'okumera ebimuli ye envuba ey'oluvannyuma, kubanga omuzi ogugenda okubunikira n'okumera ebimuli gwatekebawo mu bubaka bw'obunnabbi okuba ekibendera ekitwalibwa waggulu, era ekibendera kye muzi gwa Yese.

Era ku lunaku olwo walibaawo omuzi gwa Yese ogunaayimirira ng'akabonero k'abantu; ab'amawanga banaagunoonya, era okuwummula kwe kunaabanga kwa kitiibwa. Isaaya 11:10.

Enkuba ey'oluvannyuma yavaako omuzizi gwa Yese okumera n'okuwa ebimuli nga bitandikira nga Septemba 11, 2001, era ku tteeka lya Ssande eririna okutuuka mu bwangu, omuzizi ogwo gunaajjuza ensi yonna ebibala. Etteeka lya Ssande mu Isaaya essuula amakumi abiri mu musanvu liraga ebyafaayo ebyeyongera mu maaso, era ebyo byimirirwamu ne mu kitabo kya Danyeri essuula emu okutuuka essatu. Enkuba ey'oluvannyuma yatandika okutonnya entonnye mu kiseera amawanga lwe gasunguwalibwa nga Septemba 11, 2001 olw'okutekululwa n'oluvannyuma amangu ddala okuziyizibwa kw'Obusiraamu okw'olubonaabona olw'okusatu.

"Okutandika okw'ekiseera ekyo eky'obuzibu,' omwogerwako wano tekitegeeza kiseera amakuba lwe ganaatandika okuyiikibwa, wabula akaseera akatono nnyo nga tebinnaba kuyiikibwa, Kristo ng'ali mu Kifo Ekitukuvu. Mu kiseera ekyo, nga omulimu gw'obulokozi gugenda guggwaawo, obuzibu bunaabeera bujja ku nsi, era amawanga ganaasunguwala, naye ganaakomezebwanga obutaziyiza omulimu gwa Malayika ow'okusatu. Mu kiseera ekyo 'enfula ey'enkomerero,' oba okuzzaamu amaanyi okuva mu maaso g'Omukama, enejja okuwa amaanyi eddoboosi ery'amaanyi erya Malayika ow'okusatu, era n'etegeka abatukuvu okusimama mu kiseera amakuba omusanvu agasembayo lwe ganaayiikibwa." Ebyawandiikibwa Ebyasooka, 85.

Mu kitundu kino Sister White ayongera okunnyonyola nti waliwo ebbanga eppimpi we obulokozi bukyaligguddwawo. "Ekiseera ky'ennaku" ky'ayogerako kyawukana ku kiseera ky'ennaku ennene, ekitandikira nga obudde bw'okugezesa buggaddwawo ddala. Mu ddiini y'Abadiventisiti kiyitibwa bulungi "ekiseera ekitono eky'ennaku," nga bakigerageranya n'ekiseera ky'ennaku ennene ekitandika Mikaeri bw'ayimirira. "Ekiseera ekitono eky'ennaku" kikiikirira ebbanga lwe kutandika okuzikirira kw'eggwanga ku tteeka erya Sande erigenda okuyisibwa mangu, era ne kugenda mu maaso okutuusa nga obudde bw'okugezesa buggaddwawo.

Mu byafaayo okuva nga 11 Septemba 2001 okutuuka ku tteeka lya Sande, okutukuza okusembayo n'okusala omusango kwa Adventizimu kulagibwa nga kibaawo mu 'okufukiriza' kw'enkuba ey'oluvannyuma. Ekiseera ekyo nga enkuba ey'oluvannyuma, era eyitibwa 'okuzzaamu amaanyi,' etandika nga 'okufukiriza', naye n'eyongerayo okutuuka ku kufukirira okunene ddala mu kiseera ky'etteeka lya Sande. Mu kiseera ekyo, ekitandikira bwe Islamu ey'Akabi akasatu esunguwaza amawanga, enkuba ey'oluvannyuma etandika okutonnya, era abamu bamanya enkuba ey'oluvannyuma ne bagifuna, ate abalala tebagimanya. Abamu bamanya nti waliwo ekibaawo, naye tebategeera kye kiri, ne beesimba okukirwanyisa.

Abangi, mu ngeri ennene, balemereddwa okufuna enkuba eyasooka. Tebafunye byonna eby'emigaso Katonda bye yabategekera bw'atyo. Balowooza nti ekibula kijja kujjuzaalibwa enkuba ey'oluvannyuma. Bwe kinaabeerawo okuweebwa kw'obugagga bw'ekisa obusukkiridde, balyoka baggulawo emitima gyabwe okukyaniriza. Bakola ensobi ey'akabi ennyo. Omulimu Katonda gwe yatandika mu mutima gw'omuntu, mu kubawa omusana n'okumanya kwe, gulina okugenda mu maaso bulijjo. Buli muntu atekwa okutegeera obwetaavu bwe. Omutima gulina okuggibwamu obutali butukuvu bwonna era gunazibwe olw'okubeerwamu Omwoyo. Kyali mu okwatula n'okuleka ebibi, mu okusaba okw'amaanyi n'okwewaayo eri Katonda, bwe abayigirizwa abasooka beetegekera okuyiika kw'Omwoyo Omutukuvu ku Lunnaku lwa Pentekoste. Omulimu gumu ogwo, naye mu kigero ekisinga

ennyo, guleeteddwa okukolebwa kaakano. Olwo omuntu kyeyasigalako kwe kusaba omukisa, n'alindirira Mukama amalirize omulimu ogumukwatako. Katonda ye yatandika omulimu, era ye anaagumaliriza, ng'amutuukiriza mu Yesu Kristo. Naye kisa ekyogerwamu mu nkuba eyasooka tekisaanidde kwerabirirwa. Abo bokka abawulira ne bakolera ku musana gwe balina be bajja okufuna omusana omusinga. Bwe tutabeera nga buli lunaku tugenda mu maaso mu kuteeka mu nkola empisa za Kikristaayo ezikola, tetujja kumanya kulabikira kw'Omwoyo Omutukuvu mu nkuba ey'oluvannyuma. Kiyinza okuba nga egwa ku mitima egitwetoolodde, naye tetujja kugitegeera wadde okugyaniriza. Obujulizi eri Abasumba, 506, 507.

Enkuba ey'oluvannyuma kati etonnya, era waliwo abagitegeera n'olwekyo ne bagifuna, era waliwo abatagitegeera n'olwekyo ne batagifuna. Enkuba ey'oluvannyuma esaanidde okutegeerwa okusobola okugifuna. Enkuba ey'oluvannyuma si kyokka obumanyirivu; obumanyirivu buno buva ku bubaka, naye obubaka buno bufunibwa bwokka nga kozesebwa enkola entuufu ey'okukakasa obubaka. Bwe tutategeera enkola etekawo obubaka bw'enkuba ey'oluvannyuma, kiba nga tekisoboka nnyo okutegeera eby'okuyigiriza eby'obunnabbi ebiragibwa mu kulinyuka n'okugwa kw'obwakabaka, nga bwe byatekebawo mu bitabo bya Danyeri n'Okubikkulirwa.

Akaborero akasituddwa waggulu eri ensi, Isaaya akalambulula nga "omuzi gwa Yese," era mu mutwe ogw'amakumi abiri mu musamvu abo "abava mu Yakobo" "bassa emizi." Abo abalagibwa nga "omuzi gwa Yese" bayitibwawo eyo era nga "Isirayiri," era be basooka okufulumya ebimuli n'obubuuma, ne baddirira ne bajjuza ensi ebibala. Amateeka g'obutonde tegakontana na ga bunnabbi, kubanga ye Omuwa Amateeka eyatonda obutonde era n'awa obunnabbi. Nga tekinnazaalira bibala, ekimera kisooka okufulumya obubuuma, oluvannyuma ne bimuli. Isirayiri ow'omwoyo, oyo "omuzi gwa Yese," afuna enkuba eyeyongera mu bitundu bitundu. Kisookera ku "kufukiza" ne kirinnya okutuuka ku kuyiyibwa okw'ennene, nga ensi ejjudde ebibala ebireeteddwa akaborero.

Mu Isaaya essuula amakumi abiri mu musamvu, entandikwa y'akatonnyeza k'enkuba eragiriddwa nga kibaawo ng'amatabi amatono "gatandika okusibuka." Bwe "gatandika okusibuka" omulundi ogusooka, kimanyiddwa nti enkuba efukibwa "mu kipimo." "Mu kipimo, bwe gatandika okusibuka." Ku Settemba 11, 2001 akatonnyeza k'enkuba ey'oluvannyuma kaatandika okufukibwa "mu kipimo," kubanga mu kiseera ekyo ngano n'ebisagazi, oba ab'amagezi n'abasirusiru, baali bakyavanganyiddwa wamu.

Okuyiwa okunene kw'Omwoyo wa Katonda, ogutangaaza ensi yonna n'ekitiibwa kye, tekulijja okutuusa nga tulina abantu abatangaaziddwa, abamanyi olw'okukolako kye kitegeera okubeera abakozi wamu ne Katonda. Bwe tuba tuweereddeyo ddala n'omutima gwonna mu buweereza bwa Kristo, Katonda alikkiriza ekyo ng'ayiwamu Omwoyo gwe awatali kipimo; naye kino tekiribaawo nga bangi mu kkanisa tebakolerera wamu ne Katonda. Katonda tayinza kuyiyamu Omwoyo gwe nga okwegomba okw'eky'omuntu n'okweyagalira birabikira ddala; nga waliwo omwoyo ogukulembera ogwo ne bwe gutekeddwamu ebigambo, gwandiyinza okwogera okuddamu kwa Kayini nti, 'Nze ndi mulinzi wa muganda wange?' Obanga amazima ag'omu kiseera kino, n'obubonero obweyongedde okuba bungi buli wonna obujjuliza nti enkomerero y'ebintu byonna etuuse okumpi, tebimala kuzuukusa amaanyi ag'abo abeegamba nti bamanyi amazima, olwo ekizikiza ekyenkanankana n'omusana ogwabadde gutangaaza

kiribakwatira emyoyo gyabwe. Tewali nsonga, newankubadde entono, gye bayinza okuwa Katonda ku butaafaayo bwabwe ku lunaku olukulu olw'okusalirwa omusango okwasembayo. Tekiribaawo nsonga yonna ey'okulaga lwaki tebaabeera, ne batambula, ne bakola mu musana gw'amazima amatukuvu g'ekigambo kya Katonda, ne bwe batyo balaga ensi eyizikiddwa n'ebibi, okuyitira mu mpisa yaabwe, okusaasira kwabwe, n'obunyiikivu bwabwe, nti amaanyi n'ekituufu by'Enjiri tebisobola kuwakanibwa. Review and Herald, Julaaayi 21, 1896.

Isaaya amakumi abiri mu musanvu alambulula ebyafaayo eby'okutandika okuyiwibwa kw'enkuba ey'oluvannyuma, okuva ku kaseera nga ddali limera mu ttaka eddugavu, ne kugenda mu maaso okutuusa ensi lwe ejjula ebibala. Omutwe guno gulaga nti, "mu kipimo, bwe kifulumira, onookiwakana n'akyo." Bwe kiba nti enkuba ey'oluvannyuma epimibwa nga "okutonnyesa katono," Mukyala White agamba nti enkuba ey'oluvannyuma, "esobola okuba nga etonnya ku mitima gy'abo abatwetoolodde, naye tetujakugitegeera newaakubadde okugyaniriza."

Mu kukikola bwe atyo, alaga ekkansa eyetabuddwamu abategeera n'abataategeera okutonnya kw'emvula. Mu kyawandiikiddwa ekyasooka alaga nti bwe Katonda ayiwo emvula ey'oluvannyuma nga tewali kipimo, ekyo kiba kiraga nti tewakyali kutabagana kw'abawala ab'amagezi n'abatali b'amagezi, nga bw'agamba nti, "Bwe tuba nga twewaayo ddala, n'omutima gwonna, mu kuwerezza Kristo, Katonda ajjakukkiriza ekyo ng'ayiwa Omwoyo gwe nga tewali kipimo; naye kino tekiribaawo nga abantu abasinga mu kkanisa tebakolera wamu ne Katonda."

Abasinga mu kkanisa, oba obungi obw'ekkanisa, bayimirizibwa mu Matayo 25 ng'abawala abata magezi, kubanga mu Byawandiikibwa 'bangi' bayitibwa naye 'batono' balondebwawo. Ab'amagezi n'abata magezi bawulibwa Katonda mu kiseera ky'ekigezo ekikulu ku ttumbi, ekikulemba etteeka lya Ssande eririjja mangu. Okwewawula kuno kuleeta abantu abasobola olwo okufuna okufukibwa okutuukiridde kw'Omwoyo mu mvula ey'oluvannyuma era ne bafuuka 'eggwanga erizaalibwa mu lunaku lumu'. Awo omuzizi gwa Yese alitikkibwa waggulu ng'ekibendera era ajja kujjuza ensi ebibala.

Isaaya essuula 27 eraga nti, mu kiseera emvula ey'oluvannyuma lwe yatandika okufukibwa 'mu mpimo'—nga ku Ssettemba 11, 2001—'ojja kukaayana nayo.' 'Mu mpimo; bwe kimera, ojja kukaayana nakyo.' Ebyo ebyabaawo ku Ssettemba 11, 2001 byafuuka amangu ddala ensonga eyakaayanirwa mu nsi ne mu kkanisa. Okutuusa leero—nga wayise emyaka egisukka mu abiri—wakyaaliwo obukaayana obugaana okuteekako nti ebyo byali bikolwa bya Isilamu, wabula ne babiteeka ku kika ky'enkwe ey'ensi yonna. Okukaayana okwatagana n'okutuuka kw'okufuuyirira kw'emvula ey'oluvannyuma kwatandika ku Ssettemba 11, 2001, naye obukaayana obugenda mu nsi si bwo 'okukaayana' okwogerwako mu Kigambo kya Katonda eky'obunnabbi. Okukaayana kubeera ku bunnabbi, nga obugoberayo.

"Ku mulundi gumu, bwe nnali mu Kibuga New York, mu kiseera ky'ekiro nnayitibwa okulaba ebizimbe nga byeyimusa ssitowa ku ssitowa nga byeyongerayo eri eggulu. Ebizimbe bino byali birangiriddwa nti tebikwatibwa muliro, era byazimbibwa okutumbula ekitiibwa ky'abannyini byo n'abazimbi baabyo. Waggulu era nate waggulu ebizimbe bino byeyongerayo okweyimusa, era mu byo mwakozesebwa ebintu eby'omuwendo omusinga. Abo abaalina ebizimbe bino tebaali beebuuzaganya nti: 'Tuyinza tutya okugulumiza Katonda mu ngeri

esinga obulungi?' Mukama teyali mu birowoozo byabwe."

Naalwoowa nti: 'Ayi, singa abo abateekaamu obugagga bwabwe bwe batyo bayinza okulaba ekkubo lye batambulirako nga Katonda bw'akilaba! Bazuimba ebizimbe ebikulu ennyo, naye nga bwe busirusiru mu maaso g'Omufuzi w'eggulu n'ensi byonna enteekateeka zaabwe n'okuyiia kwabwe. Tebafumiitiriza n'amaanyi gonna ag'omutima n'amagezi engeri gye bayinza okuwa Katonda ekitiibwa. Baggyidde amaso ku kino, obuvunaanyizibwa obusooka bw'omuntu.'

Nga enzimba zino ez'awaggulu bwe zaazimbibwa, bannyiniazo ne basanyuka mu kw'enyumiriza okw'amaanyi kubanga baalina ensimbi z'okukozesa mu kutuukiriza okwegomba kwabwe era ne bakunkumula obuggya mu baliraanwa baabwe. Ekitundu ekinene ky'ensimbi ze baateekamu baazifuna mu kukaka, mu kubanyigiriza abavu. Baweerabira nti mu ggulu buli nkola yonna ey'eby'obusuubuza eba ewandikiddwa; buli ndagaano etali ya bwenkanya, buli kikulwa eky'obufere, eyo kyawandiikiddwa. Ekiseera kijja lwe mu bufere bwabwe n'okujeema kwabwe abantu banaatuukira ku kkomo Mukama ky'atajja kubakkiriza kusukka, era banaategeera nti obugumiikiriza bwa Yakuwa bulina ekkomo.

Ekyaddirira kye nnalaba kyali enduulu y'omuliro. Abasajja ne balaba amazimbe amagulumivu, agateeberezebwa nti tegakwata muliro, ne bagamba nti: "Gali mu mirembe ddala." Kyokka omuliro ne galyawo ago amazimbe ng'agakoledwa mu taayi. Emmotoka z'okuzikiza omuliro tezasobola kukola kyonna okuziyiza okuzikirizibwa. Abazimanyi b'omuliro tebaasobodde okutambuza amakina. Obujulizi, Voliyumu 9, 12, 13.

Ekkanisa ya Abadiventisi, amangu ddala oluvannyuma lwa September 11, 2001, yanoonya okukweka ebitundu by'ebyawandiiko nga bino okuva mu maaso g'ensi yonna. Kiyinza kitya obutaba ku Kibuga New York, n'enzimbe ez'awanvu nnyo, ne kuba nga mmotoka ezizikiza omuliro tezasobola kukomya omuliro ogwaddirira? Kiyinza kitya nti ekitundu nga kino okuva mu byawandiiko Abadiventisi bye bagamba nti byawandiikibwa nnabbi omukazi obutalangerirwa okuva waggulu ku matungo g'ennyumba oluvannyuma lw'okutuukirira okwo okw'omu ngeri eyo?

Okutuuka kw'akanyonyogonya k'enkuba ey'oluvannyuma, ekiraga okutuuka kw'empaka ez'obunnabbi, kikakasa era n'okulambulula okujeema okusembayo okw'Adiventizimu, kubanga eyo we bagaana ddala ebigambo ebirambulukufu era ebyangu okutegeera eby'oyo gwe balangeririra nti ye nnabbi omukazi w'abasigalawo.

Sitaani ... bulijjo ayingiza eby'obulimba - asendasenda abantu bave ku mazima. Okulimba kwa Sitaani okusembayo ddala kinaabanga kuggyamu amaanyi obujulirwa bw'Omwoyo wa Katonda. 'Awo awatali kyolesebwa, abantu bamenyeka' (Engero 29:18). Sitaani alikola mu ngeri ez'amagezi enjawulo, era n'okuyita mu mikutu egy'enjawulo, okutabangula okwesiga kw'abantu ba Katonda abaasigadde abawerako mu bujulirwa obutuufu.

Waakubawo obukyayi obwa Setaani obunaatandikibwa okulumba Obujulizi. Enkola ya Setaani ejja kuba okukankanya okukkiriza kw'amakanisa mu bwo, kubanga Setaani tasobola kufuna ekkubo eriyambulukufu ennyo okuleeta obulimba bwe n'okusibira emmeeme mu by'okulimba bye, singa obulabula, okunenya, n'amagezi ag'Omwoyo wa Katonda

bigonderwa. Obubaka Obuloneddwa, ekitabo 1, omuko 48.

Okusibibwa okw'obunnabbi kw'engano n'ebisagazi byombi kwatandika nga 11 Septemba 2001, wamu n'okujeemera Omwoyo gw'Obunnabbi, kwe kwalaga enkomerero y'okujeemera okw'eyongerekerwa okwatandikira mu 1863 ng'okujeemera Bayibuli.

Ffe nga bantu tugamba nti tulina amazima agaasinga ag'abantu abalala bonna abali ku nsi. Kale obulamu bwaffe n'ennyisa yaffe bisaanidde okukwatagana n'okukkiriza okutyo. Olunaku luli kumpi nnyo lwe abatuukirivu banaasonkanyizibwa ne basibibwa mu bisibo ng'enjaano ey'omuwendo okutwalibwa mu kiterekero eky'omu ggulu, ate ababi, nga busu, bikunjaanyizibwa okuyokebwa mu muliro gw'olunaku olukulu olw'enkomerero. Naye enjaano n'obusu 'bikula wamu okutuusa ku kukungula.' Testimonies, volume 5, 100.

Abadiventisiti basobola batya okuyisa ku bbali ekitundu ekiddako ekigamba mu lwatu nti nga ebizimbe bino bwe byagwa, Okubikkulirwa ekkumi n'omunaana, olunyiriri olusooka okutuuka ku lusatu, kyandituukirizibwa?

Kati wajje ekigambo nti nnategeeza nti New York ejja kusumulukibwa amayengo amanene g'enyanja? Ekyo ssaakyogeddeko. Nnagamba nti, nga ntunuulira ebizimbe ebinene ebyali bigulumizibwa eyo waggulu ku waggulu, nti, 'Ebifaanaanyi eby'entiisa ki ebiribaawo Mukama bw'anaayimirira okukankanya ensi nnyo! Awo ebigambo eby'Okubikkulirwa 18:1-3 bijja kutuukirira.' Omutwe ogw'ekkumi n'omunaana gw'Okubikkulirwa gwonna kwe kulabula ku ebigenda okujja ku nsi. Naye sirina musana gw'enjawulo ku by'egenda okujja ku New York, wabula kye mmanyi kwe nti olunaku lumu ebizimbe ebinene ebiri eyo bijja kusuulibwansi ng'amaanyi ga Katonda galibikyusa ne galibitembereza. Mu musana gwe bampa, mmanyi nti okuzikirira kuli mu nsi. Ekigambo kimu okuva eri Mukama, okukwatako kumwe kw'amaanyi ge amanene, ne bino ebizimbe ebinene bigwa. Bijja kubaawo ebifaanaanyi eby'entiisa ebitalyewerezebwa mu birowoozo byaffe. Review and Herald, July 5, 1906.

Ensonga gye twogerako wano si nti oba ebitundu bino byatuukirira nga Settemba 11, 2001, kubanga ddala byatuukirira, wabula ensonga gye twagala okukwatako ye "empaka" eyanditandikidde mu kiseera ekyo. Empaka zaali ku nkola entuufu oba entali ntuufu. Ekkansa ya Abadiventisti yatandika okugaana amateeka kkumi n'ana g'okutaputa obunnabbi aga William Miller mu 1863, era baakula ne batuuka ku kifo nti kaakano tekisoboka kugula kitabo ky'okuyiga Bayibuli ekiwandiikiddwa bayigirize b'eddiini ba Abadiventisti ekitawagiribwa emirundi mingi bayigirize b'eddiini b'ObuProtestanti obujeemu n'ObuKatolika obwa Roma. Okuva mu 1863 okutuuka mu 2001, era n'okutuusa leero, enkola eyasooka eyasimbibwa ku mateeka ga William Miller g'okutaputa obunnabbi yatekebwawo mu kifo kyayo ne bakkiriza enkola ey'ObuKatolika obwa Roma n'ObuProtestanti obujeemu. "Empaka" z'eby'obunnabbi ezatandika nga Okubikkulirwa 18:1-3 byatuukirira zaali ku nkola entuufu oba entali ntuufu.

Tunaayongera okwekenneenya "empaka" za essuula amakumi abiri mu musanvu eya Isaaya mu kiwandiiko ekiddako.

Tulina ffe bennyini okumanya: Obukristaayo bwe ki, amazima kye kiri, okukkiriza kwe twafuna kwe ki, n'amateeka ga Bayibuli—amateeka ge twawereddwa okuva eri obuyinza

obw'oku ntikko. Ebyawandiiko bya 1888, 403.